

Turvategevuse seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolevas seaduses sätestatakse turvategevuse tingimused ja kord, turvaettevõtja ning turva-, valve- ja sisevalvetöötaja õigused ja kohustused ning riikliku järelevalve alused ja kord.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse majandustegevusele, mida teostatakse käesolevas seaduses loetletud tegevusaladel või sisevalvena.

(3) Käesolevat seadust ei kohaldata:

- 1) valitsusasutusele või selle struktuuriüksusele, kelle ülesanne on objekti valve ja kaitse tagamine ning korraldamine;
- 2) kaitseliidu seaduse alusel osutatavale valvele.

(4) Eesti riigilippu kandva laeva rünnete eest valvamisel ja kaitsmisel laevakaitsjate poolt kõrgendatud ohupiirkonna läbimisel kohaldatakse meresõiduohutuse seadust.

(5) Käesolevas seaduses ette nähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(6) Käesolevas seaduses reguleeritud majandustegevuse alustamisele, teostamisele, lõppemisele ja jätkamisele kohaldatakse majandustegevuse seadustiku üldosa seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärk on tagada turvategevuse kvaliteet ja usaldusvärsus ning turvategevusega kokkupuutuva isiku põhiõiguste kaitse ning edendada turvaettevõtjate, riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste koostööd turvalise elukeskkonna loomisel.

§ 3. Terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) kaitsmine – isikule või varale suunatud ohu tõrjumine või rikkumise kõrvaldamine;
- 2) korra pidamine – avalikul koosolekul korra tagamine korrakaitse seaduse nõuete järgi või käitumisnõuete järgimise tagamine muul kogunemisel või määratud maa-alal;
- 3) sisevalve korraldaja – avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, füüsilisest isikust ettevõtja või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, kes on alustanud sisevalvet;
- 4) turvaettevõtja – turvategevuse tegevusalal tegutsev füüsilisest või juriidilisest isikust ettevõtja;
- 5) turvajuht – turvatöötaja, kes vastutab turvaettevõtja valvetegevuse, väljaõppe korraldamise ja turvaauditi korraldamise eest ning vastab käesolevas seaduses sätestatud turvajuhi nõuetele;
- 6) turvaplaan – mehitatud valvetegevuseks koostatud tegevusplaan;

- 7) turvatöötaja – turvaettevõtja või tema töötaja, kes vastab käesolevas seaduses sätestatud turvatöötaja nõuetele;
- 8) valvamine – isiku või vara ja selle ümbruse jälgimine ohu ennetamiseks või väljaselgitamiseks;
- 9) valveobjekt – isik, vara või kogunemine ja sellega seotud maa-ala, mida valvatakse või kaitstakse või kus korda peetakse;
- 10) valvetöötaja – turvaettevõtja või tema töötaja, kes vastab käesolevas seaduses sätestatud valvetöötaja nõuetele.

2. peatükk

Turvategevuse korraldus

§ 4. Turvategevus

(1) Turvategevuse tegevusalad on:

- 1) valvetegevus;
- 2) turvaaudit;
- 3) valveseadmestiku projekteerimine, paigaldamine ja hooldamine;
- 4) turva- ja valvetöötaja väljaõpe.

(2) Kui tegutsetakse turvategevuse tegevusalal, sõlmitakse tellijaga kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis leping.

(3) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega turvategevuse eeskirja, milles sätestatakse nõuded:

- 1) turvaplaanile ja selle koostamisele;
- 2) turvaauditi aruandele ja selle koostamisele;
- 3) turva- ja valvetöötaja väljaõppele ja koolitajale;
- 4) turvatöötaja kutsesobivusele, kehalisele ettevalmistusele ja terviseseisundile, terviseseisundi nõuetele vastavuse kontrollimisele, tervisetõendi andmekoosseisule ning samaväärse tervisekontrolli läbimisel saadud tervisetõendite loetelule;
- 5) turva- ja valvetöötaja töötõendile ja vormirietusele;
- 6) turvategevuse dokumenteerimisele ja dokumentide säilitamisele ning Politsei- ja Piirivalveametile turvategevuse asjaoludest teada andmisele;
- 7) valvetegevusele, mille valveobjekt on suure varalise väärtusega veos.

§ 5. Valvetegevus

(1) Valvetegevus on mehitatult või tehnilise vahendiga valvamine, kaitsmine ja korra pidamine.

(2) Valvetegevuseks sõlmitavas lepingus lepatakse kokku valvamise, kaitsmise ja korra pidamise tingimused. Kui valveobjekti jälgimisel töödeldakse isikuandmeid, peab lepingus märkima valveseadmestiku kasutamise eesmärgi ja leppima kokku isikuandmete töötlemise tingimused.

(3) Isikut valvatakse ja kaitstakse vaid isiku nõusolekul.

(4) Valvetegevust teostab turvatöötaja.

(5) Turvaplaanis ettenähtud tingimustel ja korras võib turvatöötaja juhendamisel valvetegevuses osaleda valvetöötaja. Valvetöötaja ei tohi osaleda liikuva valveobjekti valvamil ja kaitsmisel. Valvetöötaja ei tohi tegutseda avalikus kohas.

(6) Turvaettevõtja töötajale, kes teostab valvetegevust tehnilise vahendiga ega viibi turvaobjektil, ei kohaldata käesoleva seaduse 4. peatükki, välja arvatud käesoleva seaduse § 16 lõikes 6 esitatud nõue, kui tehnilist vahendit kasutatakse vaid valveobjekti valvamiseks.

(7) Valvetegevusele avalikul kogunemisel kohaldatakse käesolevat seadust, arvestades korrakaitseseaduses avaliku kogunemise kohta sätestatud nõudeid. Vähemalt pooled töötajad, keda turvaettevõtja avalikul kogunemisel korra pidamiseks rakendab, peavad olema turvatöötajad.

(8) Mehitatud valvetegevuse alus on valveobjekti turvaplaan.

§ 6. Turvaaudit

(1) Turvaaudit on tellija esitatud andmete ja valveobjekti omaduste põhjal ohu hindamine ning ohu ennetamiseks ja tagajärgede vähendamiseks kirjalike soovitude koostamine ja nende vormistamine aruandena.

(2) Turvaauditi kinnitab turvajuht.

§ 7. Valveseadmestiku projekteerimine, paigaldamine ja hooldamine

(1) Valveseadmestik käesoleva seaduse tähenduses on seadmete kogum, mis on ette nähtud valveobjekti jälgimiseks, seda ähvardava ohu avastamiseks ja turvaettevõtjale automaatse häireteate edastamiseks.

(2) Valveseadmestik projekteeritakse ja paigaldatakse ning seda kontrollitakse ja hooldatakse tootja juhiste kohaselt nii, et valveseadmestik täidaks oma otstarvet.

(3) Turvaettevõtja töötaja, kelle ülesanne on valveseadmestiku projekteerimine, paigaldamine või hooldamine, peab vastama käesoleva seaduse § 16 lõikes 6 sätestatud nõudele ja olema omandanud vastava kutse.

(4) Valveseadmestiku projekteerimisele, paigaldamisele ja hooldamisele võib lisanõuded kehtestada valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(5) Valveseadmestiku projekteerimist, paigaldamist ja hooldamist korraldab vastutav isik, kes vastab käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 ja lõikes 6 sätestatud nõuetele ning kellel on turvasüsteemide vastutava spetsialisti kutse.

(6) Valveseadmestiku projekteerija, paigaldaja ja hooldaja kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse, kvalifikatsioon antakse ja kvalifikatsioonitunnistus väljastatakse kutseseaduses ettenähtud korras.

§ 8. Turva- ja valvetöötaja väljaõpe

(1) Väljaõpe on isikule turvategevuseks vajalike teadmiste ja oskuste andmine ning kutse- ja ametialaste hoiakute ja väärtuste kujundamine.

(2) Väljaõpe jaguneb järgmiselt:

- 1) valvetöötaja õpe;
- 2) turvatöötaja õpe;
- 3) turvajuhi õpe;
- 4) täienduskoolitus.

(3) Turvatöötaja väljaõppele kohaldatakse täiskasvanute koolituse seadust.

§ 9. Sisevalve

(1) Sisevalve on sisevalve korraldaja omandis või valduses alal korra pidamine ning vara valvamine ja kaitsmine.

(2) Sisevalve korraldaja võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud valvata ja kaitsa:

- 1) tasuta teise isiku või asutuse vara;
- 2) oma ruumide üürimise või rentimise korral üüri- või rendipinnal asuvat teise isiku või asutuse vara.

(3) Sisevalve korraldaja määrab sisevalve juhi, kes vastutab sisevalve eest ja vastab käesoleva seaduse §-s 16 sätestatud turvajuhi nõuetele. Sisevalve juhti käsitatakse käesoleva seaduse tähenduses vastutava isikuna.

(4) Sisevalvetöötaja on sisevalve korraldaja teenistuja, kelle ülesanne on tööandja määratud kohas korra pidamine ning vara valvamine ja kaitsmine.

(5) Relva ja laskemoona või erivahendi soetamise, omandamise, valdamise, kandmise ja hoidmise ning sisevalvetöötajale kasutada andmise suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 29.

(6) Kui sisevalvetöötaja tegutseb avalikus kohas, peab ta vastama käesoleva seaduse §-des 16 ja 17 turvatöötaja kohta sätestatud ning täitma §-s 18 sätestatud turvatöötaja kohustusi.

(7) Avalikus kohas tegutsev sisevalvetöötaja juhindub ülesannete täitmisel käesoleva seaduse §-de 19–29 nõuetest.

(8) Avalikus kohas tegutsevale sisevalvetöötajale, välja arvatud avaliku teenistuse seaduse alusel teenistusse nimetatud ametnikule, ja vastavale sisevalve korraldajale kohalduvad käesoleva seaduse §-d 30–32.

(9) Sisevalve korraldajal on käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktides 1–7 sätestatud kohustused. Kui sisevalvetöötaja tegutseb avalikus kohas, on sisevalve korraldajale lisaks käesoleva seaduse § 17 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustused.

(10) Sisevalve korraldaja on kohustatud teatama sisevalve alustamisest majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud korras, kui sisevalve toimub avalikus kohas või käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul. Sisevalvest teatamise kohustusele kohaldatakse lisaks käesoleva seaduse § 11 lõikeid 4 ja 5.

3. peatükk

Nõuded turvaettevõtjale ja turvategevuse tegevusluba

§ 10. Turvaettevõtja kohustused ja piirangud

(1) Turvaettevõtja on kohustatud:

- 1) tagama töötaja vastavuse seaduses ja seaduse alusel antud õigusaktides ette nähtud nõuetele ja tingimustele;
- 2) tagama töötajale vajalikud ja ohutust tagavad töövahendid olenevalt valveobjektist ja ülesandest;
- 3) tagama, et turvaettevõtjat või temaga seotud isikut ei ole karistatud karistusseadustiku peatükkides 8–13, 15–19, 21, 22 ja 24 sätestatud tahtliku kuriteo eest;
- 4) teavitama Politsei- ja Piirivalveametit mehitatud valveobjektidest;
- 5) säilitama turvategevusega seotud dokumendid käesoleva seaduse § 4 lõike 3 alusel kehtestatud turvategevuse eeskirja nõuete kohaselt;
- 6) teatama viivitamata Politsei- ja Piirivalveametile valvetegevuse käigus isikule tervisekahjustuse tekitamisest või surma põhjustamisest, samuti igast tulirelva kasutamise juhtumist;
- 7) säilitama valveobjekti valvamil ja korra pidamisel kasutatava tehnilise vahendi salvestist vähemalt üks kuu salvestamise päevast arvates;
- 8) tagama valvetegevuse ja turvaauditi tegevusalal tegutsemisel käesolevas seaduses sätestatud nõuetele vastava turvajuhhi;
- 9) tagama valveseadmestiku projekteerimise, paigaldamise ja hooldamise tegevusalal tegutsemisel käesolevas seaduses sätestatud nõuetele vastava vastutava spetsialisti.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 kohaldatakse turvaettevõtja aktsionärile ja osanikule, kellel on üle viie protsendi aktsia- või osakapitalist.

(3) Vabariigi Valitsuse korraldusega võib piirata Euroopa Majanduspiirkonda või Šveitsi Konföderatsiooni mittekuuluva riigi kodaniku või juriidilise isiku kapitali osalust turvaettevõtja vara koosseisus.

§ 11. Loa- ja teatamiskohustus

(1) Enne, kui ettevõtja alustab käesoleva seaduse § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusalal majandustegevust, peab tal olema selleks tegevusluba.

(2) Ettevõtja on kohustatud teatama oma majandustegevuse alustamisest käesoleva seaduse § 4 lõike 1 punktides 2–4 nimetatud tegevusalal majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud korras.

(3) Käesoleva seaduse alusel väljastatav tegevusluba ei hakka kehtima vaikumisi ega laiene turvaettevõtja tütarettevõtjale.

(4) Majandustegevusteade loetakse esitatuks, kui majandustegevuse registris on olemas vastutava isiku kinnitus oma õigussuhte kohta ettevõtjaga.

(5) Kui vastutava isiku ja ettevõtja õigussuhe katkeb, on vastutaval isikul õigus kinnitusest loobuda. Kui kinnitusest loobunud vastutav isik on asjaomasel tegevusalal tegutseva ettevõtja ainus vastutav isik, loetakse, et ettevõtjal ei ole sellel tegevusalal teatamiskohustus täidetud.

§ 12. Tegevusloa taotlemine

Ettevõtja esitab valvetegevuse tegevusloa taotluses peale majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud andmete turvajuhi andmed ja tema kinnituse õigussuhte kohta ettevõtjaga ning äriühingu nende aktsionäride ja osanike nimekirja, kellel on üle viie protsendi aktsia- või osakapitalist, märkides iga juriidilise isiku täieliku nimetuse, asukoha ja registrikoodi ning iga füüsilise isiku ees- ja perekonnanime ning isikukoodi, selle puudumise korral sünniaja ja -koha.

§ 13. Tegevusloa andmine, peatamine ja kehtetuks tunnistamine

Tegevusloa taotluse lahendab ning tegevusloa andmise, peatamise ja kehtetuks tunnistamise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet.

§ 14. Tegevusloa kontrolliese

Ettevõtjale antakse valvetegevuse tegevusluba, kui ta vastab käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 3 lõikes 2 sätestatud nõuetele ja tal on nõuetele vastav turvajuht.

§ 15. Eritingimused turvategevuse teostamisel riigikaitseobjektil

(1) Politsei- ja Piirivalveamet võib turvaettevõtja kirjalikul nõusolekul koguda tema ja temaga seotud isikute isikuandmeid kriminaalmenetluse seadustiku § 126³ lõikes 1 nimetatud jälitustoominguga ning päringuga sideettevõtjale elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete kohta, kui see on vajalik, et otsustada riigikaitseaduse §-s 83 nimetatud objekti hõlmava valvetegevuse või turvaauditi lepingu sõlmimine.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud toimingut on riigi julgeoleku või avaliku korra tagamiseks vaja teha turvaettevõtja turvatöötaja suhtes, esitab turvaettevõtja Politsei- ja Piirivalveametile vastava turvatöötaja kirjaliku nõusoleku.

(3) Kui isiku suhtes tehakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 ettenähtud toiming, teavitatakse teda sellest pärast valvetegevuse või turvaauditi lepingu sõlmimise kohta otsuse tegemist ning tutvustatakse tema soovil talle toiminguga kogutud andmeid.

4. peatükk

Turva- ja valvetöötaja

1. jagu

Turva- ja valvetöötaja üldnõuded

§ 16. Turva- ja valvetöötaja nõuded

(1) Turvatöötaja saab olla isik, kes:

1) on vähemalt 18-aastane põhihariduse ja täieliku teovõimega Eesti kodanik või isik, kes on Eestis saanud alalise elamisõiguse või kellele on Eestis antud tähtajaline elamisluba;

- 2) valdab eesti keelt seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega kehtestatud tasemel;
- 3) on omandanud turvatöötaja kutse;
- 4) on sellise kehalise ettevalmistuse ja terviseseisundiga, mis võimaldab tal täita tööülesandeid;
- 5) on oma isiksuseomaduste ja kõlbluse poolest sobilik täitma turvatöötaja ülesandeid ning tema käitumine või eluviis ei ohusta tema enda ega teise isiku turvalisust;
- 6) ei ole sõltuvuses alkoholi või narkootilise või psühhotroopse aine kasutamisest.

(2) Turvajuhil peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule olema vähemalt keskharidus ja tal on omandatud turvajuhi kutse.

(3) Valvetöötaja peab vastama käesoleva paragrahvi lõike 1 punktidele 1, 2 ja 4–6 ning tal on omandatud valvetöötaja kutse.

(4) Turvatöötaja ja valvetöötaja peab olema läbinud tervisekontrolli mitte varem kui kolm kuud enne esmast tööle asumist, millega tehakse kindlaks tema terviseseisund ja sobivus tegevusalal töötada. Turva- ja valvetöötaja peab läbima perioodiliselt tervisekontrolli vastavalt käesoleva seaduse § 4 lõike 4 alusel kehtestatud määrukses sätestatule.

(5) Turva- ja valvetöötaja tervisekontrolli korraldab ja tervisetõendi väljastab töötervishoiuarst, kaasates eriarste.

(6) Turva- ja valvetöötajana on keelatud töötada isikul, kelle karistusandmed tahtlikult toime pandud kuriteo kohta ei ole karistusregistrist kustunud.

(7) Turva- ja valvetöötaja on kohustatud läbima täienduskoolituse käesoleva seaduse § 4 lõike 3 alusel kehtestatud turvategevuse eeskirjas sätestatud korras.

(8) Turva- ja valvetöötaja kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse, kvalifikatsioon antakse ja kvalifikatsioonitunnistus väljastatakse kutseseaduses ettenähtud korras.

(9) Turva- ja valvetöötajal võib olla välisriigis antud turvatöötaja kutse, kui seda on välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt tunnustanud Politsei- ja Piirivalveamet.

§ 17. Töötõend ja vormiriietus

(1) Turvaettevõtja väljastab turva- ja valvetöötajale töötõendi ning vajaduse korral vormiriietuse.

(2) Turvaettevõtja koostööstab vormiriietuse ja töötõendi kirjelduse Politsei- ja Piirivalveametiga. Politsei- ja Piirivalveamet võib halduslepinguga volitada seda ülesannet täitma mittetulundusühingu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud halduslepingu täitmise üle teostab haldusjärelvalvet Politsei- ja Piirivalveamet.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud haldusleping lõpetatakse, võtab ülesannete täitmise üle Politsei- ja Piirivalveamet.

§ 18. Turva- ja valvetöötaja kohustused

Turva- ja valvetöötaja on kohustatud:

- 1) keelduma täitmast ülesannet, mis on seadusega vastuolus;
- 2) hoidma saladuses talle turvategevuse käigus teatavaks saanud konfidentsiaalset teavet ja isikuandmeid;
- 3) kandma tööülesannet täites kaasas töötõendit ning isiku poole pöördudes end tutvustama ja esitama talle tema nõudmisel töötõendi;
- 4) kandma valvetegevust tehes vormiriietust, välja arvatud isiku valvamisel ja kaitsmisel;
- 5) tagama isikule esimesel võimalusel esmaabi andmise ning vajaduse korral kiirabi kutsumise, kui füüsilise jõu, erivahendi või relva kasutamisega on isikule tekitatud kehavigastus;
- 6) teatama käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud asjaolu ilmnemisest viivitamata turvaettevõtjale.

2. jagu

Turva- ja valvetöötaja õigused

§ 19. Meetmete kohaldamise üldnõuded

- (1) Turvatöötaja võib valvetegevuse teostamisel kohaldada käesolevas jaos sätestatud meetmeid, järgides järgmisi põhimõtteid:
 - 1) meedet kohaldama asudes selgitatakse isikule meetme kohaldamise põhjuseid, välja arvatud juhul, kui see ei ole meetme kiireloomulist kohaldamist nõudva olukorra tõttu võimalik;
 - 2) kohaldatakse ainult meedet, mis on proportsionaalne, arvestades meetme eesmärki ja kiireloomulist kohaldamist nõudvat olukorda;
 - 3) mitme sobiva ja vajaliku meetme hulgast kohaldatakse seda, mis kahjustab isikut eeldatavalt kõige vähem;
 - 4) meedet kohaldatakse vaid nii kaua, kui selle eesmärk on saavutatud või seda ei ole enam võimalik saavutada.
- (2) Turvatöötaja õigus kohaldada käesolevas jaos sätestatud meetmeid kehtib valveobjekti ümbrusele mõistlikus ulatuses.
- (3) Valvetöötaja võib valvetegevuse teostamisel kohaldada käesoleva seaduse §-des 20 ja 21, § 22 punktis 3 ja § 25 lõike 1 punktis 1 sätestatud meetmeid, arvestades käesoleva paragrahvi lõiget 1.

§ 20. Suuline korraldus

- (1) Ohu ennetamiseks, tõrjumiseks või rikkumise lõpetamiseks on turvatöötajal õigus anda isikule suuline korraldus ning hoiatada teda käesolevas jaos sätestatud meetme ja vajaduse korral füüsilise jõu kasutamise eest, kui isik korraldust ei täida.
- (2) Turvatöötaja peab andma isikule korralduse täitmiseks mõistliku aja, kui see on võimalik.

§ 21. Isiku peatamine ja dokumendi nõudmine

Valveobjekti omaniku või valdaja kehtestatud nõuete järgimise kontrollimiseks on turvatöötajal õigus isik valveobjekti sissepääsul või valveobjektile peatada ja nõuda temalt valveobjektile pääsemiseks või valveobjektile viibimiseks, vajaliku dokumendi esitamist.

§ 22. Isikusamasuse tuvastamine

Turvatöötajal on õigus isiku teadmisel kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel tuvastada isikusamasus ehk teha kindlaks isiku nimi ja isikukood või selle puudumise korral sünniaeg, tutvuda dokumendiga ja võrrelda fotot isikuga, kui:

- 1) isiku või tema vallasasja kontrollimisel on tuvastatud ese või aine, mis võetakse hoiule;
- 2) isik peetakse kinni;
- 3) isikusamasuse tuvastamine on valveobjektile sisenemisel valveobjekti kasutamise korra järgi kohustuslik.

§ 23. Isiku kontroll

Turvatöötajal on õigus kontrollida isikut või tema riietust vaatlemise ja kompimise teel või tehnilise vahendi või teenistukoera abil, kui:

- 1) isiku kontrollimine tehnilise vahendiga on valveobjektile sisenemisel ja sealt väljumisel valveobjekti kasutamise korra järgi kohustuslik;
- 2) esineb kahtlus, et isiku valduses on valveobjektilt võetud ese, mille valdus on omavoliline;
- 3) esineb kahtlus, et isiku valduses on ese või aine, mille valdus on valveobjekti kasutamise korra kohaselt keelatud;
- 4) isiku kinnipidamisel on vaja veenduda, et tema valduses ei ole eset või ainet, millega ta võib ohustada ennast või teisi.

§ 24. Vallasasja kontrollimine ja hoiule võtmine

(1) Turvatöötajal on õigus kontrollida vallasasja vaatlemise teel või tehnilise vahendi või teenistukoera abil, kui:

- 1) vallasasja kontrollimine on valveobjektile sisenemisel ja sealt väljumisel valveobjekti kasutamise korra järgi kohustuslik ning sellest korrast on isikut varem teavitatud;
- 2) esineb kahtlus, et vallasasjas on valveobjektilt võetud ese või aine, mille valdus on omavoliline;
- 3) esineb kahtlus, et isiku valduses on ese või aine, mille valdus on valveobjekti kasutamise korra kohaselt keelatud;
- 4) isiku kinnipidamisel on vaja veenduda, et tema valduses ei ole eset või ainet, millega ta võib ohustada ennast või teisi.

(2) Vallasasja omanikul või valdajal on õigus viibida asja kontrollimise juures. Turvatöötaja võib asja kontrollida omaniku või valdaja juuresolekuta, kui nimetatud isik takistab tahtlikult käesolevas paragrahvis sätestatud meetme õiguspärasest kohaldamist.

(3) Turvatöötajal on õigus võtta hoiule isiku kontrolli või käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kontrollimise käigus isiku valdusest leitud ese või aine, mis on ohtlik või mille valdamine on seaduse või valveobjekti kasutamise korra kohaselt keelatud, kui:

- 1) isik peetakse kinni;
- 2) eseme või aine hoiule võtmine on eesmärgipärasem kui isiku valveobjektilt kõrvaldamine.

(4) Esemel või ainel hoiule võtmine dokumenteeritakse, fikseerides vähemalt järgmised andmed:

- 1) meetmele allutatud isiku nimi, isikusamasuse tuvastamise võimatuse korral isiku kirjeldus;
- 2) hoiule võetud eseme või aine nimetus või kirjeldus ja kogus;
- 3) meetme kohaldamise kuupäev ja koht ning meedet kohaldanud turvatöötaja ees- ja perekonnanimi.

(5) Kui vallasasja hoiule võtmise alus langeb ära, tagastatakse hoiule võetud ese või aine isikule viivitamata, välja arvatud ese või aine, mille valdamine on temal seadusega keelatud.

(6) Turvatöötajal on õigus isiku kontrolli või käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kontrollimise käigus isiku valdusest leitud omavoliliselt saadud ese või aine tagastada õiguspärasele valdajale.

(7) Isiku kontrolli või käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kontrollimise käigus isiku valdusest leitud ese või aine, mille valdus on keelatud või lubatud üksnes vastava loaga, antakse koos selle hoiule võtmise kohta koostatud dokumendiga üle politseile.

§ 25. Valveobjektile sissepääsu või valveobjektilt väljapääsu tõkestamine

(1) Turvatöötajal on valveobjekti kasutamise korra järgimise tagamiseks õigus tõkestada isiku sisenemine valveobjektile, kui:

- 1) isikul puudub asjakohane luba või muu seaduslik alus valveobjektile sisenemiseks või seal viibimiseks;
- 2) isiku valduses on ese või aine, millega ei ole lubatud valveobjektile siseneda.

(2) Selleks, et tagada valveobjekti kasutamise korra järgimine, on turvatöötajal õigus tõkestada isiku väljumine valveobjektilt kuni asjaolude selgumiseni, kui isik takistab isiku või vallasasja kontrollimist, sealhulgas ei allu turvatöötaja asjakohasele korraldusele.

§ 26. Valveobjektilt kõrvaldamine

Turvatöötaja võib isiku valveobjektilt kõrvaldada, kui:

- 1) isikul puudub seaduslik alus valveobjektis viibimiseks;
- 2) isik rikub avalikul valveobjektis oluliselt korrakäiteseaduses sätestatud avalikus kohas käitumise üldnõudeid või avaliku koosoleku nõudeid;
- 3) isik rikub valveobjekti omaniku või valdaja kehtestatud käitumisnõudeid, millest isikut on varem teavitatud, ja rikkumine jätkub pärast turvatöötaja suulist korraldust see lõpetada.

§ 27. Isiku kinnipidamine

(1) Turvatöötajal on õigus pidada isik kinni, sulgedes ta ruumi või sõidukisse või piirates muul viisil olulisel määral tema füüsilist vabadust, kui:

- 1) isik tungib või on tunginud valveobjektile ja viibib seal seadusliku aluseta;
- 2) isik ohustab valveobjekti või seal viibivat isikut;
- 3) esineb kahtlus, et isik on toime pannud valveobjektiga seotud süüteo;
- 4) isik rikub kohtulahendiga kohaldatud lähenemiskeeldu.

(2) Isiku kinnipidamine dokumenteeritakse, fikseerides vähemalt järgmised andmed:

- 1) kinnipeetud isiku ees- ja perekonnanimi ning isikukood või sünniaeg, isikusamasuse tuvastamise võimatuse korral isiku kirjeldus;
- 2) isiku kinnipidamise kuupäev, kellaaeg ja koht;
- 3) isiku kinnipidamise põhjus;
- 4) isiku kinni pidanud turvatöötaja ees- ja perekonnanimi;
- 5) füüsilise jõu ja erivahendite kasutamine;
- 6) isiku vabastamise või politseile üle andmise kuupäev ja kellaaeg.

(3) Kinnipeetud isik tuleb anda viivitamata politseile üle või toimetada politseisse. Koos kinnipeetud isikuga antakse politseile üle ka isikult hoiule võetud ese või aine.

(4) Kinnipeetud isik, kes ei ole rikkunud lähenemiskeeldu ja keda ei ole alust kahtlustada valveobjektiga seotud süüteo toimepanemises, vabastatakse viivitamata.

§ 28. Jõu kasutamine

(1) Turvatöötajal on õigus kasutada käesoleva seaduse §-des 21–27 sätestatud meetet kohaldades füüsilist jõudu, kui meetme kohaldamine turvatöötaja korraldusega ei ole võimalik või ei ole võimalik õigel ajal. Jõudu ei ole lubatud kasutada ütluse, arvamuse või seletuse saamiseks.

(2) Enne füüsilise jõu kasutamist peab turvatöötaja hoiatama isikut, kelle vastu või kelle omandis või valduses asja vastu ta kavatseb jõudu kasutada. Hoiatamisest võib loobuda ainult juhul, kui hoiatada ei ole võimalik füüsilise jõu kiireloomulist kohaldamist nõudva olukorra tõttu.

§ 29. Relvad ja erivahendid

(1) Turvatöötajal on valvetegevuse teostamisel või väljaõppes õigus kasutada relva. Valvetegevuses lubatud relvade loetelu on sätestatud relvaseaduse §-s 31.

(2) Relva ja laskemoona soetamise, omamise, valdamise, hoidmise või kandmise ning töötajale relva kasutada andmise suhtes kohaldatakse relvaseadust ning relvaseaduse alusel antud õigusaktidega sätestatud korda, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(3) Turvatöötaja võib valvetegevuses kasutada ainult turvaettevõtjale kuuluvat relva.

(4) Turvatöötajal on valvetegevuses õigus kasutada järgmisi erivahendeid:

- 1) eriotstarbeline märgistus- ja värvimiseseade;
- 2) käeraud;
- 3) teenistusköör.

(5) Turvatöötaja võib kasutada käeraudu üksnes isiku kinnipidamisel, kui on alust arvata, et isik võib põgeneda, rünnata turvatöötajat või ohustada teist isikut või ennast.

(6) Turvatöötaja võib kasutada teenistuskööra, kes on läbinud vähemalt põhidressuuri ja allub oma juhi käsklustele. Suukorvita teenistuskööraga võib valveobjektile liikuda, kui köör on rihma otsas või kui valveobjekt on aiaga piiratud ja teenistuskööra kasutamisest teavitatakse asjakohasel sildil. Teenistuskööra ei või jätta valvataval objektile järelevalveta.

(7) Turvatöötaja võib relva kasutada üksnes juhul, kui ohus on inimese elu või tervis, ohtu ei ole võimalik kõrvaldada teisiti ja ohu laad õigustab relva kasutamist, seejuures ei tohi ületada hädakaitse piire.

(8) Turvatöötaja võib kasutada gaasipihustit, kumminuia või teleskoopnua üksnes selleks, et tõkestada enda või teise isiku vastast rünnet või tõrjuda grupiviisilist rünnet, kui sellega kaasneb oht tema enda või muu isiku elule või tervisele.

(9) Valvetöötaja võib kasutada gaasipihustit üksnes selleks, et tõkestada enda või teise isiku vastast rünnet või tõrjuda grupiviisilist rünnet, kui sellega kaasneb oht tema enda või muu isiku elule või tervisele.

3. jagu

Turva- ja valvetöötaja tagatised

§ 30. Turva- ja valvetöötajale ettenähtud tagatised

(1) Kui turva- või valvetöötaja hukkub tööülesande täitmise käigus õnnetusjuhtumi tagajärjel, maksab turvaettevõtja turva- või valvetöötaja lastele, vanematele ja lesele või abieluga sarnanevas suhtes olevale elukaaslasele ning perekonnaseaduse alusel tema ülalpidamisel olnud teistele isikutele ühekordse toetuse tema keskmise kümne aasta töötasu ulatuses.

(2) Kui turva- või valvetöötaja hukkub tööülesande täitmise käigus tema vastu vägivalla kasutamise tagajärjel, maksab turvaettevõtja turva- või valvetöötaja lastele, vanematele ja lesele või abieluga sarnanevas suhtes olevale elukaaslasele ning perekonnaseaduse alusel tema ülalpidamisel olnud teistele isikutele ühekordse toetuse, tema keskmise kahekümne aasta keskmise töötasu ulatuses.

(3) Turva- või valvetöötajal on õigus nimetada turvaettevõtjale füüsiline isik või füüsilised isikud, kes saavad käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud toetusest kuni 50 protsenti. Kui turva- või valvetöötajal ei ole lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikuid, maksatakse kogu summa välja turva- või valvetöötaja nimetatule või nimetatutele.

(4) Kui turva- või valvetöötaja on saanud tööülesande käigus õnnetusjuhtumi või tema vastu vägivalla kasutamise tagajärjel vigastada või haigestunud ja tal tuvastatakse seetõttu töövõimetoetuse seaduse alusel osaline või puuduv töövõime, maksab turvaettevõtja talle järgmise ühekordse toetuse:

- 1) osalise töövõime korral tema keskmise kahe aasta töötasu;
- 2) puuduva töövõime korral tema keskmise seitsme aasta töötasu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud seose isiku töövõime ulatuse ja tööülesande täitmise vahel tuvastab vajaduse korral Sotsiaalkindlustusamet, kaasates arstiõppe läbinud isiku, lähtudes avaliku teenistuse seaduse § 49¹ lõigetest 2–5.

(6) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata, kui turva- või valvetöötaja oli juhtumis ise süüdi ja esines raske hooletus.

§ 31. Toetuse taotlemine

(1) Turvaettevõtja teavitab talle teadaolevat õigustatud isikut ühekordse toetuse saamise õigusest viie tööpäeva jooksul alates käesoleva seaduse § 30 lõigetes 1, 2 ja 4 nimetatud asjaolude tuvastamisest.

(2) Käesoleva seaduse § 30 lõikes 4 sätestatud toetuse saamiseks esitab turva- või valvetöötaja või tema esindaja avalduse ja Eesti Töötukassa tõendi osalise või puuduva töövõime kohta ning turvaettevõtja nõudmisel Sotsiaalkindlustusameti otsuse põhjusliku seose kohta ametniku töövõime ulatuse ja teenistusülesande täitmise tagajärjel saadud vigastuse või tekkinud haiguse vahel.

(3) Turva- või valvetöötaja hukkumise korral toetust saada õigustatud isik esitab toetuse saamiseks turvaettevõtjale avalduse, mis tõendab, et selle esitaja on käesoleva seaduse § 30 lõigetes 1–3 nimetatud õigustatud isik.

(4) Toetuse taotlemise avaldus esitatakse turvaettevõtjale turva- või valvetöötaja osalise või puuduva töövõime tuvastamisest alates ühe aasta jooksul osalise või puuduva töövõime tuvastamisest arvates ja turva- või valvetöötaja hukkumisest 90 kalendripäeva jooksul alates käesoleva seaduse § 30 lõigetes 1 ja 2 nimetatud asjaolude tuvastamisest.

§ 32. Toetuse määramine ja maksmine

(1) Turva- või valvetöötaja osalise või puuduva töövõime toetuse taotlemise korral teeb turvaettevõtja kümne tööpäeva jooksul avalduse ja kõigi vajalike dokumentide saamisest arvates toetuse maksmise kohta põhjendatud otsuse. Turva- või valvetöötaja hukkumise korral teeb turvaettevõtja otsuse toetuse määramise kohta kümne tööpäeva jooksul avalduse esitamiseks ettenähtud tähtaja möödumisest.

(2) Otsuses esitatakse vähemalt järgmised andmed:

- 1) tööõnnetuse uurimise materjalid;
- 2) dokumendid, mis tõendavad avalduses esitatud asjaolusid;
- 3) seisukoht avalduse põhjendatuse kohta;
- 4) väljamakstava summa arvutus ja viide maksmise alusele.

(3) Kui turva- või valvetöötaja hukkub ja ühekordset toetust taotleb mitu käesoleva seaduse § 30 lõigetes 1 ja 2 nimetatud õigustatud isikut, jagatakse toetus nende vahel võrdselt, arvestades käesoleva seaduse § 30 lõikes 3 nimetatud õigustatud isikutele määratud osa suurust.

(4) Turvaettevõtja toimetab kirjaliku otsuse toetuse määramise kohta avalduse esitanud isikule kätte seitsme päeva jooksul alates otsuse tegemisest.

(5) Turvaettevõtja maksab toetuse välja ühe kuu jooksul toetuse määramisest. Poolte kokkuleppel makstakse toetus välja mitmes osas.

5. peatükk Riiklik järelevalve

§ 33. Riiklik järelevalve

(1) Riiklikku järelevalvet käesolevas seaduses sätestatud nõuete üle teostab Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse §-s 7 sätestatud turvategevuse tegevusala l tegutsemise üle teostab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

§ 34. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30–32 ja 50–52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 35. Valdusesse sisenemise erisused

(1) Politsei- ja Piirivalveameti ametnik võib siseneda:

- 1) tähistatud kinnisasjale valdaja või muu õigustatud isiku juuresolekuta, kui sisenemisel viibib juures turvaettevõtja töötaja;
- 2) äriruumidesse igal ajal, mil nendes ruumides teostatakse turvategevust;
- 3) tähistatud kinnisasjale valdaja või muu õigustatud isiku juuresolekuta, kui valdusesse sisenemise eesmärk on tagada läbipääs valveobjektile.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 3 sätestatud alusel valdusesse sisenemisest ei pea Politsei- ja Piirivalveameti ametnik hiljem valdajat teavitama, kui valduses ei tehtud pärast sisenemist järelevalve- või süüteomenetluse toiminguid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 3 nimetatud juhul ei ole kohustuslik valdusesse sisenemist protokollida.

§ 36. Salvestise nõudmine

(1) Politsei- ja Piirivalveameti ametnikul on õigus nõuda turvaettevõtjalt või sisevalve korraldajalt turvategevuses kogutud heli- või videosalvestist, kui see on vajalik käesoleva seadusega või selle alusel kehtestatud nõuete täitmise tagamisel, et ennetada, selgitada välja või tõrjuda ohtu või kõrvaldada korrarikkumine.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud meedet on kohustuslik protokollida, välja arvatud juhul, kui salvestisega tutvutakse kohapeal.

6. peatükk Rakendussätted

§ 37. Üleminekusätted

(1) Tegevusluba, mis on turvaseaduse § 4 lõike 1 punktides 2–4 nimetatud turvateenuse osutamiseks antud enne käesoleva seaduse jõustumist, loetakse käesoleva seaduse § 4 punktis 1 nimetatud tegevusala tegevusloaks.

(2) Tegevusluba, mis on turvaseaduse § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud turvateenuse osutamiseks antud enne käesoleva seaduse jõustumist, kehtib kuus kuud alates käesoleva seaduse jõustumisest. Nimetatud perioodil loetakse vastav tegevusluba võrdsustatuks käesoleva seaduse § 4 punktis 2 nimetatud tegevusala majandustegevusteatega käesoleva seaduse § 11 lõike 2 mõistes.

(3) Turvaseaduse § 28 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevusala tegevusluba, mis on antud enne käesoleva seaduse jõustumist, kehtib kuus kuud alates käesoleva seaduse jõustumisest. Nimetatud perioodil loetakse vastav tegevusluba võrdsustatuks käesoleva seaduse § 4 punktis 4 nimetatud tegevusala majandustegevustega käesoleva seaduse § 11 lõike 2 mõistes.

(4) Käesoleva seaduse § 4 lõike 1 punktis 3 sätestatud tegevusala majandustegevustele tuleb esitada kuue kuu jooksul alates käesoleva seaduse jõustumisest.

§ 38. Elektroonilise side seaduse muutmine

Elektroonilise side seaduse § 111¹ lõike 11 punktis 6 asendatakse sõna „turvaseaduses“ sõnadega „turvategevuse seaduses“.

§ 39. Korrakaitseseaduse muutmine

Korrakaitseseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 6. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6. peatükk

Riigi ja kohaliku omavalitsuse korrakaitseülesande täitmisele kaasamine“;

2) seaduse 6. peatükki täiendatakse §-dega 82¹ ja 82² järgmises sõnastuses:

„§ 82¹. Turvaettevõtja kaasamine kohaliku omavalitsuse korrakaitseülesande täitmisele korrakaitselepingu alusel

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus võib riiklikku järelevalvesse käesoleva seaduse §-s 55 sätestatud avalikus kohas käitumise üldnõuete üle kaasata turvaettevõtja.

(2) Turvaettevõtjat võib riiklikku järelevalvesse kaasata kohaliku omavalitsuse üksus, kes on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 53¹ alusel moodustanud kohaliku omavalitsuse korrakaitseüksuse või nimetanud ametisse korrakaitseametniku.

(3) Turvaettevõtja kaasamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud riiklikku järelevalvesse sõlmib valla- või linnavalitsus valla- või linnavolikogu otsuse alusel turvaettevõtjaga halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud alustel ja korras.

(4) Valla- või linnavalitsus kooskõlastab halduslepingu enne sõlmimist Politsei- ja Piirivalveametiga. Politsei- ja Piirivalveamet kontrollib kooskõlastamise käigus turvaettevõtja vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tingimustele.

(5) Turvaettevõtja kasutab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud riiklikus järelevalves vaid valla- või linnavalitsusega kooskõlastatud turvatöötajat. Turvaettevõtja esitab valla- või linnavalitsusele enne halduslepingu sõlmimist riiklikus järelevalves kasutatava turvatöötaja andmed koos turvatöötaja nõusolekuga tema isikuandmete töötlemiseks. Valla- või linnavalitsus esitab Politsei- ja Piirivalveametile eeltoodud turvatöötaja andmed käesoleva paragrahvi lõike 8 punktis 3 sätestatud nõuete kontrollimiseks.

(6) Turvaettevõtja peab lisaks turvategevuse seaduse §-s 10 ja halduskoostöö seaduse § 12 lõikes 2 sätestatud vastama järgmistele tingimustele:

- 1) tal on kehtiv tegevusluba valvetegevuseks turvategevuse seaduse § 11 lõike 1 kohaselt;
- 2) teda või temaga seotud isikut ei ole karistatud tahtliku riigivastase kuriteo eest, olenemata karistusandmete kustutamisest.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud halduslepingu täitmise üle teostab haldusjärelevalvet halduslepingu sõlminud valla- või linnavalitsus.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud riiklikus järelevalves tohib osaleda turvaettevõtja turvatöötaja, kes vastab turvategevuse seaduses sätestatud turvatöötaja nõuetele ja:

- 1) on vähemalt keskharidusega Eesti kodanik;
- 2) on omandanud korrakaitseametniku kutse;
- 3) ei ole karistatud tahtliku riigivastase kuriteo eest, olenemata karistusandmete kustutamisest;
- 4) ei ole distsiplinaarsüüteo toimepanemise eest avalikust teenistusest vabastatud, välja arvatud juhul, kui teenistusest vabastamisest on möödas üle aasta;
- 5) ei ole jõustunud kohtuotsusega minetanud politseiametniku või korrakaitseametniku ametikohal töötamise õigust.

(9) Riiklikku järelevalvesse kaasatud turvaettevõtja turvatöötaja võib halduslepingust tuleneva ülesande täitmiseks kohaldada korrakaitseseaduse § 28 lõikes 1, §-s 30, § 32 lõigetes 1–3 ja §-s 34 sätestatud meetmeid.

(10) Turvatöötajal ei ole õigust kasutada käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud meetme kohaldamisel vahetat sundi.

(11) Turvatöötaja ei tohi käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud riikliku järelevalve ülesannet täita samal ajal, kui ta täidab turvategevuse seaduse §-s 4 sätestatud turvategevusest tulenevat ülesannet.

(12) Turvatöötaja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud riikliku järelevalve teostamisel kandma vormiriietust koos käesoleva paragrahvi lõike 13 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud eritunnustega.

(13) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud riiklikus järelevalves kasutatavad eritunnused ja nõuded vormiriietusele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(14) Turvatöötajale kohalduvad turvategevuse seaduses sätestatud kohustused ja nõuded, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(15) Valla- või linnavalitsus võib otsustada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud halduslepingu ühepoolsest lõpetada halduskoostöö seaduse § 11 lõikes 1 või §-s 16 ettenähtud juhul.

(16) Valla- või linnavalitsus lõpetab ühepoolsest käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud halduslepingu, kui turvaettevõtja ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud tingimustele.

§ 82². Toetus turvatöötaja hukkumise, haigestumise ja vigastada saamise korral seoses turvaettevõtja kaasamisega

Kui turvatöötaja hukkub, tema töövõime väheneb või ta haigestub seetõttu, et turvaettevõtja on kaasatud kohaliku omavalitsuse korrakaitseülesande täitmisele, kohaldatakse avaliku teenistuse seaduse §-s 49 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides kohaliku omavalitsuse ametniku kohta sätestatud.“.

§40. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine

Kriminaalmenetluse seadustiku § 126² lõikes 10 asendatakse sõna „turvaseaduses“ sõnadega „turvategevuse seaduses“.

§ 41. Lennundusseaduse muutmine

Lennundusseaduse § 46¹⁸ lõikes 4 asendatakse sõna „turvaseaduse“ sõnadega „turvategevuse seaduse“.

§ 42. Meresõiduohutuse seaduse muutmine

Meresõiduohutuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 39¹ järgmises sõnastuses:

„39¹) *relvastatud laevakaitsja* (edaspidi *laevakaitsja*) – laevakaitsset pakkuva ettevõtte töötaja, kes väljastpoolt laeva tulevate rünnete eest kõrgendatud ohupiirkonnas valvab ja kaitseb laeva, sellel viibivaid laevapere liikmeid, reisijaid ning laeva pardal olevat vara;“;

2) seadust täiendatakse peatükiga 14³. järgmises sõnastuses:

„14³. peatükk LAEVAKAITSJATE KASUTAMINE

§ 75³. Laevakaitsjate kasutamise põhimõtted

(1) Väljastpoolt laeva tulevate rünnete eest tuleb vajadusel laeva kaitseks kasutusele võtta eesmärgipärased abinõud või rahvusvahelises õiguses soovitatud praktikad.

(2) Kõrgendatud ohupiirkonna läbimisel, kui kõik muud abinõud ja praktikad laeva kaitseks on rakendatud ning laeva turvaplaan seda ette näeb, võib reeder Eesti riigilippu kandva laeva, sellel viibivate laevapere liikmete, reisijate ning laeva pardal oleva vara valvamiseks ja kaitsmiseks kasutada laevakaitsjaid.

(3) Kõrgendatud ohupiirkondade loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(4) Reeder kasutab laevakaitsjaid kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis sõlmitud lepingu alusel laevakaitsset pakkuva ettevõtjaga:

1) millel on Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Ühendkuningriigis turvategevuse või laevakaitse valdkonna tegevusluba;

2) mis on akrediteeritud ISO standardi 28007 järgi.

(5) Reeder teavitab laevakaitsjate kasutamisest Transpordiametit, kust edastatakse samasisuline teavitus Politsei- ja Piirivalveametile.

(6) Laevakaitsjad täidavad laeval kapteni korraldusi.

(7) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega laevakaitsjate kasutamise eeskirja, millest kehtestatakse nõuded:

1) laevakaitsset pakkuva ettevõtte valdkonnas tunnustatud standarditele vastamisele;

2) laevakaitsja isikule;

3) laevakaitsja ettevalmistusele ja väljaõppele;

4) laevakaitsjate arvule laeval;

- 5) laevakaitsjate kasutamisest ja rünnetest teavitamise korrale;
- 6) turvaplani lisas kajastatavatele andmetele;
- 7) laevakaitset pakkuva ettevõtjaga sõlmitava lepingule.

§ 75⁴. Laevakaitsjate relvad, nende olulised osad, lisaseadmed, laskemoon ja enesekaitsevahendid

- (1) Kapteni loal on laevakaitsjal õigus oma ülesannete täitmiseks laevale tuua, seal kanda, kasutada ning sealt maha viia relvi, nende olulisi osi, lisaseadmeid, laskemoona ja enesekaitsevahendeid, mis kuuluvad laevakaitset pakkuvale ettevõtjale.
- (2) Laevakaitsjale lubatud relva, selle olulisele osa, lisaseadme ja laskemoona käitlemisele kohaldatakse relvaseaduse peatükkides 2, 12³, 13 ja 13¹ sätestatud.
- (3) Relva, selle olulist osa, lisaseadet ega laskemoona ei tohi anda isikule, kellel nende käitlemiseks õigus puudub.
- (4) Relva ja laskemoona ei tohi kanda joobeseisundis.
- (5) Laevale toodud relvaga peavad olema kaasas relva registreerinud riigi väljastatud dokumendid, kuhu on kantud relva liik, mark, kaliiber ja markeering.
- (6) Relvade, nende oluliste osade, lisaseadmete, laskemoona ja enesekaitsevahendite laevale toomisel, seal kandmisel, kasutamisel ning laevalt maha viimisel on laevakaitsja kohustatud tagama vajadusel kooskõla rahvusvahelise õiguse ning riigi, mille territoriaalmerd laev läbib või mille sadamat ta külastab, õigusaktidega.

§ 75⁵. Tulirelva kasutamine

- (1) Laevakaitsja võib tulirelva isiku vastu kasutada üksnes hädakaitstes, seejuures hädakaitse piire ületamata.
- (2) Tulirelva kasutamisele peab eelnema hoiatus relva kasutada või hoiatuslask. Hoiatamisest võib loobuda ainult siis, kui hoiatamine ei ole võimalik tulirelva kiireloomulist kasutamist nõudva olukorra tõttu.

§ 75⁶. Isiku või vallasasja kontrollimine, isiku kinnipidamine

- (1) Laevakaitsjal on õigus kontrollida isikut või tema riietust või vallasja vaatlemise ja kompamise teel, kui isiku kinnipidamisel kaptenile üleandmiseks on vaja veenduda, et tema valduses ei ole esemeid või aineid, millega ta võib ohustada ennast või teisi.
- (2) Laevakaitsjal on õigus võtta hoiule kaptenile üleandmiseks kontrollimise käigus isiku valdusest leitud ese või aine, mis on ohtlik või mille valdamine on keelatud.
- (3) Isik, ese või aine antakse kaptenile üle esimesel võimalusel.
- (4) Kapteni korraldusel on laevakaitsjal õigus isik kinni pidada, sulgedes ta ruumi või piirata muul viisil olulisel määral tema füüsilist vabadust, kui isik ohustab laeva, seal viibivaid isikuid või laeva pardal olevat vara.

§ 75⁷. Jõu, käeraudade või sidumisvahendi kasutamine

(1) Laevakaitsjal on käesoleva seaduse §-s 75⁶ sätestatud meedet kohaldades õigus kasutada füüsilist jõudu, kui isik ei allu suulisele korraldusele.

(2) Enne füüsilise jõu kasutamist peab laevakaitsja hoiatama isikut, kelle suhtes või kelle valduses oleva asja suhtes ta kavatseb jõudu kasutada. Hoiatamisest võib loobuda ainult siis, kui hoiatamine ei ole võimalik füüsilise jõu kiireloomulist kasutamist nõudva olukorra tõttu.

(3) Laevakaitsja võib kasutada käeraudu või sidumisvahendit isiku kinnipidamisel kaptenile üleandmiseks, kui on alust arvata, et isik võib põgeneda, ennast või teist isikut, laeva või selle pardal olevat vara ohustada.“;

3) paragrahvi 76 lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „ohutuse ja turvalisuse üle,“ sõnadega „laevakaitsjate kasutamise üle,“;

4) paragrahvi 77 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7¹ järgmises sõnastuses:

„7¹) tagada laevadel laevakaitsjate kasutamise nõuete järgimine;“;

5) paragrahvi 77 lõiget 2 täiendatakse punktiga 12¹ järgmises sõnastuses:

„12¹) laevakaitsjate kasutamise vastavus nõuetele;“;

6) seadust täiendatakse §-ga 88² järgmises sõnastuses:

„§ 88². Laevakaitsjate kasutamise nõuete rikkumine

(1) Laevakaitsjate kasutamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – Karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.“.

§ 43. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 44 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kool võib õpilaste ja koolitöötajate turvalisust ohustava olukorra ennetamiseks ning olukorrale reageerimiseks kasutada kooli territooriumil pilti edastavat ja salvestavat jälgimisseadmestikku, arvestades isikuandmete töötlemise nõudeid.“.

§ 44. Relvaseaduse muutmine

Relvaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1¹ täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Eesti riigilippu kandval laeval relvastatud laevakaitset pakkuv ettevõtte on käesoleva seaduse tähenduses ettevõtte, kes on meresõiduohutuse seaduse § 75³ kohaselt kaasatud laeval kõrgendatud ohupiirkonnas relvastatud laevakaitse teenust osutama.“;

2) paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

„12) Eesti riigilippu kandval laeval relvastatud laevakaitset pakkuva ettevõtte teenistus- ja tsiviilrelvade registris registreerimata relvade, nende oluliste osade, lisaseadmete ja laskemoona käitlemisele, välja arvatud käesoleva seaduse peatükid 2, 12³, 13 ning 13¹.“;

3) paragrahvi 20 lõike 2 punktist 1 jäetakse välja tekstiosa „teleskoopnui“;

4) paragrahvi 20¹ lõiget 4 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Lasersihikut on lubatud kasutada Eesti riigilippu kandval laeval relvastatud laevakaitset pakkuva ettevõtte relval.“;

5) paragrahvi 20¹ lõiget 7 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) kes osutab Eesti riigilippu kandval laeval relvastatud laevakaitset.“;

6) paragrahvi 23 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „kumminuiad“ tekstiosaga „, teleskoopnuiad“;

7) paragrahvi 24 lõike 6 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 29 lõike 1 punkti 1 ja § 30 lõiget 5 täiendatakse pärast sõna „kumminui“ sõnadega „ja teleskoopnui“;

9) paragrahvi 31 lõike 1 punktis 5 asendatakse sõnad „turvateenuse osutamine“ sõnadega „turvategevuse seaduse alusel valvetegevuseks“;

10) paragrahvi 31 lõige 3 asendatakse sõnad „turvateenuse osutamiseks“ sõnadega „Turvategevuse seaduse alusel valvetegevuseks“;

11) paragrahvi 31 lõiget 3 täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

„4¹) gaasipihusti“;

12) paragrahvi 31 lõiget 3 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) teleskoopnui.“;

13) paragrahvi 31 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Turvategevuse seaduse alusel valvetegevuse teostamiseks ja sisevalveks ei tohi turvaettevõtja ja sisevalve korraldaja tulirelvade, gaasipüstolite ja gaasirevolvrите arv ületada turvatöötajate või sisevalvetöötajate arvu üle 10%, kui vastavate töötajate arv on vähemalt kümme. Kuni üheksa turvatöötaja ja sisevalvetöötaja korral võib turvaettevõtjal või sisevalve korraldajal olla lisaks üks käesolevas lõikes nimetatud relvaliik.“;

14) paragrahvi 31 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Turvategevuse seaduse alusel valvetegevuse teostamiseks ja sisevalveks ei tohi turvaettevõtja ja sisevalve korraldaja teleskoopnuiade arv ületada turvatöötajate või sisevalvetöötajate arvu kolmveerandi võrra.“;

15) paragrahvi 37 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) valveobjektide nimekirja, milles on näidatud nende aadressid, kontaktisikud ja telefoninumbriid, kui relva taotletakse turvategevuse seaduse alusel valvetegevuseks;“;

16) paragrahvi 37 lõike 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Kui relvaluba või soetamisluba taotletakse turvategevuse seaduse alusel valvetegevuseks Eesti riigilippu kandval laeval, peab taotleja esitama käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 7 sätestatu asemel valvatava laeva nime, laeva registrinumbri, laeva omaniku nime, laeva omaniku isiku- või registrikoodi, kontaktisiku nime ja telefoninumbri ning laeva kapteni nime ja telefoninumbri.“;

17) paragrahvi 50 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud relvaloa või relvakandmisloa nõue ei kehti turvatöötajale või sisevalvetöötajale, kes kannab tööülesande täitmisel teleskoopnuiu või kumminuiu.“;

18) paragrahvi 50 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Vormiriietust kandev turvatöötaja ja sisevalvetöötaja võivad avalikus kohas tööülesande täitmisel kanda relva nähtaval.“;

19) seadust täiendatakse peatükiga 12³ järgmises sõnastuses:

„12³. peatükk

EESTI RIIGILIPPU KANDVAL LAEVAL RELVASTATUD LAEVAKAITSSEL RELVADE JA LASKEMOONA KÄITLEMINE

§ 87¹⁰. Eesti riigilippu kandval laeval relvastatud laevakaitsel lubatud relvad

(1) Eesti riigilippu kandval laeval relvastatud laevakaitsel lubatud relvad on järgmised tsiviilkäibes lubatud relvad:

- 1) sileraudne püss;
- 2) vintraudne püss;
- 3) püstol;
- 4) revolver;
- 5) gaasipüstol;
- 6) gaasirevolver;
- 7) gaasipihusti;
- 8) kumminui;
- 9) teleskoopnui.

(2) Tulirelvad, tulirelva olulised osad ja laskemoona iga väikseim üksikpakend peavad olema markeeritud vastavalt selle riigi nõuetele, kus tulirelv või selle oluline osa on registreeritud.

§ 87¹¹. Relvade ja laskemoona arvestus

(1) Kapten määrab Eesti riigilippu kandval laeval relvastatud laevakaitsjate viibimise ajaks isiku, kes peab laeval kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil arvestust relvade ja laskemoona laevale toomise, seal kasutamise ning laevalt maha viimise kohta.

(2) Vabariigi Valitsus võib kehtestada määrusega laevakaitsjate kasutamise eeskirja, milles kehtestatakse nõuded relvade ja laskemoona arvestuse pidamisele ning arvestuse pidamise dokumentide säilitamisele.

§ 87¹². Relvade ja laskemoona hoidmine laeval

(1) Relvi ja laskemoona hoitakse laeval käesoleva seaduse § 46 lõike 10 alusel kehtestatud nõuetele vastavas lukustatud relvakapis, mis on pööranda või teki külge kinnitatud.

(2) Relvakapp peab asuma:

- 1) lukustatud ruumis, millele on juurdepääs üksnes kaptenil või käesoleva seaduse § 87¹¹ lõikes 1 nimetatud kapteni määratud isikul või;
- 2) pideva mehitatud valve all.

(3) Relvakapile on juurdepääs laevakaitsjatel.

(4) Laskemoona hoitakse relvakapis relvadest eraldi lukustatavas osas.“;

20) paragrahvi 88 täiendatakse lõikega 1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1⁴) Riiklikku järelvalvet laeval relvade ja laskemoona arvestuse ning hoidmise tingimuste üle teeb Transpordiamet.“;

21) paragrahvi 88¹ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Transpordiamet võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelvalve tegemiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelvalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.“;

22) paragrahvid 89²⁶ ja 89²⁷ tunnistatakse kehtetuks;

23) seadust täiendatakse §-dega 89²⁸–89³¹ järgmises sõnastuses:

„§ 89²⁸. Eesti riigilippu kandval laeval relvade ja laskemoona arvestuse nõuete rikkumine

(1) Eesti riigilippu kandval laeval relvade ja laskemoona arvestuse nõuete rikkumise eest — karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, — karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

§ 89²⁹. Eesti riigilippu kandval laeval relvade ja laskemoona hoidmise tingimuste rikkumine

(1) Eesti riigilippu kandval laeval relvade ja laskemoona hoidmise tingimuste rikkumise eest — karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, — karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

§ 89³⁰. Konfiskeerimise kohaldamine

Politsei- ja Piirivalveamet või kohus võib kohaldada käesoleva seaduse §-des 89¹–89⁴, 89¹⁰, 89¹¹, 89¹³, 89²⁰ ja 89²⁴ sätestatud väärtegude toimepanemise vahetuks objektiks olnud püssirohu, muu aine või eseme konfiskeerimist vastavalt karistusseadustiku §-le 83.

§ 89³¹. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 89¹–89⁵, 89¹⁰–89¹³, 89¹⁶, 89¹⁷, 89²⁰ ja 89²³–89²⁵ sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) Käesoleva seaduse § 89¹ lõikes 1 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on:

- 1) Justiitsministeerium (teenistusrelvade puhul);
- 2) Kaitseministeerium (sõjaväerelvade puhul);
- 3) Keskkonnaministeerium (teenistusrelvade puhul);
- 4) Rahandusministeerium (teenistusrelvade puhul).

(3) Käesoleva seaduse §-des 89²⁸ ja § 89²⁹ sätestatud väärteo menetleja on Transpordiamet.“.

§ 45. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahv 56³ ja 11. peatüki 1. jao 3. jaotis tunnistatakse kehtetuks;
- 2) seaduse 11. peatüki 2. jagu täiendatakse jaotisega 3¹ järgmises sõnastuses:

„3¹. jaotis

Turvategevuse seaduse alusel tehtavad toimingud

§ 272². Valvetegevuse tegevusloa taotluse läbivaatamine

Valvetegevuse tegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 260 eurot.“.

§ 46. Sadamaseaduse muutmine

Sadamaseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2 punkt 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„12) turvaettevõtja – ettevõtja, kes võib täita käesolevas seaduses sätestatud ülesandeid, kes tegutseb turvategevuse seaduse alusel valvetegevuse või turvaauditi tegevusalal ja kellel on käesoleva seaduse §-s 18 sätestatud tegevusluba;“;

2) paragrahvi § 18¹ punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) ettevõtja tegutseb turvategevuse seaduse alusel valvetegevuse või turvaauditi tegevusalal;“.

§ 47. Spordiseaduse muutmine

Spordiseaduse § 20 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) andmed turvaettevõtja kohta ja turvategevuse seaduse § 4 lõike 3 alusel kehtestatud turvategevuse eeskirja kohaselt koostatud turvaplaan korra pidamiseks või korraldajapoolsete korrapidajate arv ja nende tööülesannete kirjeldus;“.

§ 48. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punkti 12 täiendatakse pärast tekstiosa „päästeseaduse § 41“ tekstiosaga „ja turvategevuse seaduse § 30“.

§ 49. Turvaseaduse kehtetuks tunnistamine

Turvaseadus (RT I 2003, 68, 461) tunnistatakse kehtetuks.

§ 50. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2023. aasta 1. juulil.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees

Tallinn, 2021

Algatab Vabariigi Valitsus 2021